

A M U N K A

SZOCIÁLDEMOKRATA POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: DEÁK DEZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vár-utca 7. szám. — Telefon 10—96.

Felelős kiadó: JENEI SÁNDOR.

RÉSEN

(Törlés.)

(Törlés.)

(Törlés.)

Beniczky követeli a gyilkosságok és büntettek megtorlását.

AZ UTCARÓL eltűnt Az Est felszólítást intéz Bethlen István miniszterelnökhöz és követeli, hogy bizonyítsa be a nemzetgyűlésen hangoztatott vádját Az Est ellen, hogy a bécsi propaganda eszköze. Az Est egészen nyugodt abban, hogy ezt a miniszterelnök nem teheti, mert hiszen súlyos vádjának alapja legfeljebb egy közegének adat nélküli, tisztán informatív véleménye, de éppen ezért különös, hogy ilyen súlyos váddal illet egy üldözött lapot a miniszterelnök, holott ha a vád igaz volna, a lapot neki azonnal be kellett volna szüntetnie és így — „az ország érdekeit veszélyeztető módon súlyos kötelességmulasztást követett el”. Valószínű, hogy Bethlen István miniszterelnök snájdigul kivágja magát, talán szóra se méltatja az utcáról száműzött lapot,

(Törlés.)

Budapest, július 15. Beniczky Ödön sürgős interpellációjában visszapillantást vet a közelmúlt eseményeire. Meg kell mondanom — mondotta —, hogy mik voltak az előzmények és miért kell már nyilvánosság elé jönni. Hegedüs pénzügyminiszter arra kért, hogy lépjen közbe, nyomozzam ki, hová lett bárátja, Neubauer Izidor, aki Lajosmizsén leszállt a vonatról és azóta nem tudják, hova tűnt el. Azonnal megtettem az intézkedéseket, de mire ezek megtörténtek, a kezemben volt már Jánosy kecskeméti főkapitány jelentése, amely szerint *Kecskeméten az intelligencia néhány tagjából álló szervezet veszélyeztetési a nyugalmat, amióta ez a szervezet fennáll, azóta Kecskemét polgárai közül sokan eltűntek.* (Nagy zaj a Ház minden oldalán.) Miért nem mondta ezt akkor, amikor látta? Ki volt ekkor a belügyminiszter?)

Beniczky: Én voltam. Az egész kisgazdapárt haragosan kiált Beniczky felé? Miért nem intézkedett akkor?

Beniczky folytatni akarja felolvasását, de szavai elvesznek a zajban. Mindenfelé ellentmondások. A nemzetgyűlés ideje ezzel telik el.

Meskö: Fel kell oszlatni. Ez a nemzetgyűlés megérett a feloszlásra. Ezekre a szavakra az ellenzék és a Friedrich-párt tüntető tapsot kezd.

Friedrich: Ez helyes! Fel kell oszlatni. (Nagy zaja jobb-, közép- és baloldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Fel kell oszlatni.) A tomboló zaj percekig tart és ezalatt Beniczky karjait mellén összefonva mozdulatlanul vár.

Az elnök végre csendet teremt úgy, hogy Beniczky folytatja a kecs-

keméti főkapitány jelentésének felolvasását. Fritz Dezső ügyvéd, aki ellenforradalmár, Fekete, Hegedüs, Deutsch Imre és még 14-en eltűntek, ezeket eltették láb alól. A jelentés 36 másik nevet is tartalmaz. Ezeket ismeretlen helyekre hurcolták, mindezt a karhatalmi szolgálat vitte véghez. Héjjas szolgálatában áll egy Francia Kiss István nevű ember.

Budaváry László: Kicsoda a rablógyilkos? Héjjas? Ezt visszautasítom!

Óriási felzudulás támad az Andrássy-párton: Gyalázat! Micsoda hang ez! — kiáltják. A zajban a tanácskozás lehetetlenné válik, úgy hogy az elnök felfüggeszti az ülést és elhagyja az emelvényt.

A szünet alatt a képviselők a teremben maradnak és a közepre tűdülve izgatottan tárgyalják az eseményeket. Szabóki Jenő magyaráz különös hevességgel képviselőtársainak. Gaál Gaszton és mások főleg a Friedrich-pártiakkal vitatkoznak hevesen.

Szünet után Beniczky ismét megjelent irattáskájával és folytatja beszédét. Felolvassa a főkapitány jelentését. A letartóztatásokat Prónay-tisztek végezték. A jelentés szerint az adatokat, amelyek ezekről az ügyekről szólnak, nem lehet megszerezni, a nyomozást nem lehet tovább folytatni, mert terrortól félnek, ezért kéri a főkapitány, hogy Budapestről küldjenek ki detektíveket.

Végül azt a jelentést olvassa fel, amelyben a rendőrfőkapitány jelenti, hogy az összes eltűntek ügyében a katonai hatóság vette át a nyomozást.

Felolvas egy másik jelentést, amely elmondja, hogy Félegyházán

1920-ban meggyilkoltak öt embert és a tettesek ellen nem történt semmi. Később letartóztattak két embert, de ezeket újra szabadonbocsátották.

Igy fest ma a Duna-Tisza-övezén a borüzletekkel, svájci frankokkal és gyilkosságokkal folytatott keresztény ébredés. Nekem kérdeznem kell, kinek adatott Magyarországon akkora hatalom, amilyen Balog Ferenc rendelkezik. Ennek alapján mi ma valamennyien a legutolsó polgártól a Kormányzó ur Öfömméltóságáig ki vagyunk szolgáltatva Balog Ferencnek.

Az izsáki dologgal kapcsolatban mondja, hogy a tettesek le voltak tartóztatva, de egy nagyobb hatalomnak engedve kénytelenek voltak szabadonbocsátani. A nyomozás sikertelenségének főoka az, hogy a nyomozók nincsenek ütközetekre berendezve. Felszólítja a kormányt, hogy most már ne tekintse ezeket a dolgokat incidenseknek, ne engedje azokat, akik a gazdaságot komolyan akarják megvizsgálni, nyugdíjba küldeni, vagy leváltani. Terelje vissza a kormány a vizsgálatot abba a mederbe, amelyben az én időmben folyt, járjon el a kormány interpellációm értelmében.

Nagy adathalmazt sorol fel a fosztogatások, gyilkosságok és rablásokról, amelyek a Duna-Tisza közén történtek, majd ismerteti az izsáki esetet. Beszédét, amely csupa jelentés és adathalmaz-felolvasásból állott, azzal fejezi be, hogy nyilvánvalóan súlyos felelősséget vettek magukra azok a tanácsadók, akik visszaélve a fővezér tájékoztatásával...

Elnök: Teljes tárgyilagossággal kívánom az ország érdekeit megvédeni, épp ezért figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a volt fővezér, jelenleg kormányzó nevét ilyenekkel kapcsolatban ne említsé.

Beniczky: Nyilvánvaló, hogy ilyen súlyos felelősséget vettek magukra azok a tanácsadók, akik ezt a rendeletet (hivatkozik a fővezérség egy rendeletére, amely a Duna-Tisza közén történetekre irányult) annak idején aláírták. Bernolák Sándor népjóléti miniszter tegnap délelőtt kijelentette, hogy a kormánynak nem kell bűnöket takargatni.

Felszólítom a tisztelt kormányt, hogy haladéktalanul indítsa meg a vizsgálatot.

A következő interpellációt intézi a kormányhoz: 1. Hajlandó-e intézkedni, hogy az izsáki, főleg a Duna-Tisza közén levő községekből felekezeti különbség nélkül elhurcolt polgárok végre visszatérhessenek otthonukba? 2. Hajlandó-e a visszatérteket mindennemű akcióval szemben védelemben részesíteni. 3. Hajlandó-e minden háborgatásokkal szemben, mint amilyenek gyilkosság, rablás, azon-

Akinek igaza van, nincsen szüksége alacsony szenvedélyek felkorbácsolására.

nal az általános megtorlást alkalmazni. 4. Hajlandó-e a Duna—Tisza közén és az egész vonalon teljes kiméletlenséggel a rendet helyreállítani? 5. Hajlandó-e az ottani állandó garzdálkodásoknak, fosztogatásoknak véget vetni.

6. Hajlandó-e Héjjas Iván tartalékos főhadnagyot, Pataki Andort, Fűzesit és Balog Ferencet, valamint Francia Kiss Mihály szakaszvezetőt és ezek büntársait a büntető törvénykönyv 315, 153, 175, 176, 275, 279, 288, 330, 331, 334, 355 §-a alapján haladéktalanul letartóztatni és a pártatlan bíróság elé állítani.

A miniszterelnök válasza.

Bethlen István miniszterelnök: Beniczky képviselő ur — mondta — vádbeszédet akart mondani a kormány ellen és vádbeszédet tartott önmaga ellen. Most attól a kormánytól követeli azoknak a bűnöknek a megtorlását, amelyeket annak idején ő mint belügyminiszter elmulasztott megtorolni. Én felszólítottam a képviselő urat, adja ide adatait és ne kompromittálja az országot. (Nagy zaj.) Ebben a percben a nagy adathalmazra nem tudom megadni a teljes választ. Vegyük ezt figyelembe, a vizsgálatot a kormány megindítja és pártatlanul el fog járni mindenki ellen.

Beniczky felel.

Beniczky Ödön: Igaz, hogy ebben az ügyben volt találkozásunk a miniszterelnök úrral, de azt hiszem, elismeri, hogy semmiféle megállapodás nem történt.

Bethlen igenlően bólint fejével.

Beniczky: A miniszterelnök, amikor kormányt alakított, azzal a monstruózus ideával jött, hogy Prónayékat beveszi a csendőrségbe és Gömbös Gyulát akarja kinevezni belügyi államtitkárnak. Nem voltam bizalommal a miniszterelnök iránt és ezért nem is mentem hozzá, csak akkor, amikor két ízben is felszólítottak rá. Arról, hogy adataimat adjam át, csak azt válaszolhatom, hogy bolond ember, aki pörére vetkőzik, amikor jég-eső van. (Óriási zaj.) Én elismerem jogosnak a miniszterelnök ur által használt hangot, ha az interpellációmban foglalt követelésemet teljesíti, különösen Héjjas Ivánra vonatkozólag. (Nagy zaj.)

A belügyminiszter.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter szólt fel ezután. Hogy a múltban mi történt, azt nem tudom. A Balogh-ügyben, intézkedés történt. Kezembben van az alispáni jelentés, amely szerint a bűnvádi eljárás megindult. Az izsáki lakosok ügyében szintén intézkedtem, hogy hazamehessenek. Hogy lesz-e bátorságuk hazamenni, nem tudom, mert félnék a lakosság dühétől.

Ismét Beniczky.

Beniczky újra szólásra emelkedik, de az Andrássy-párt felzúg: — Nem hallgatjuk meg.

Beniczky csak egészen röviden akar szólni. Én a vizsgálat végrehajtásával Gábor főkapitányt bízom meg. Igenis kerestem a kormánybiztosomat a megyeházán, de akárhányszor telefonáltam, mindig azt mondták, birtokán van. Az elnök felvette a kérdést, hogy a Ház tudomásul veszi-e a miniszterek válaszát? A nemzetgyűlés a válaszokat tudomásul vette.

A kendergyár igazgatósága megtagadta a munkások gyorssegély iránti kérelmét.

A munkások tiltakoznak a modortalan válasz és a kommunizmus vádja ellen. — Az igazgatóság elferdítette a tényeket. — Milyenek a munkaviszonyok a kendergyárban.

A szegedi kenderfonógyár munkásai az általános munkásnyomor hatása alatt kérvényt nyújtottak be a gyár igazgatóságához, amelyben rögtönzi gyorssegélyt kértek. A gyár igazgatósága írásbeli válaszában kezeken megtagadta ezt a kérelmet és a munkásság jogos kívánságát egyszerűen „kommunista-izűnek” minősíti. A textilmunkások szakszervezete taggyűlést tartott ebben az ügyben, amelyen tiltakoztak az igazgatóság modortalan válasza és a gazdasági kívánságnak politikai színben való feltüntetése ellen.

A kenderfonógyár munkásai és munkásnői a következő szövegű kérvényt nyújtották be június huszonhetedikén a gyár igazgatóságának:

Tekintetes Igazgatóság!

A kendergyárban dolgozó összes munkások és munkásnők azzal a kérelemmel fordulunk a tekintetes Igazgatóság elé, hogy részünkre egy évi keresetünk után számítható husz százalékos gyorssegélyt folyósítani méltóztatassék.

Kérésünk indoklásául az alábbiak megszívlelését ajánljuk a tekintetes Igazgatóság jóindulatu figyelmébe.

Hét éve már, hogy a legnagyobb nyomorban élve, mi munkások alig tudunk a mindennapi betevő falat kenyérről is gondoskodni. Szervezetünk nem kapja meg a szükséges tápanyagot, aminek következménye, hogy szervezetileg teljesen legyöngültünk, a betegségekkel szemben ellentámasztási képességünk lecsökkent úgy, hogy munkaerőnk már nem az, ami a háboru előtt volt.

Ehhez járul, hogy nincstelenségünk ideje alatt házfelszerelésünk, ruházati cikkeink legnagyobb részét kénytelenek voltunk lassanként eladni s ma a rajtunk lévőnél egyebünk nincsen s ez is rongyos.

Ha nem tudjuk még a tél előtt ruházatunkat feljavítani, akkor amugy is legyöngült szervezetünkkel a biztos pusztulás elé megyünk.

Mi meg vagyunk arról győződve, hogy a tekintetes Igazgatóság is ismeri a nyomorúságunkat és ezért bölcs belátására bizzuk fenti kérésünk teljesítését azzal a biztos reménnyel, hogy a tekintetes Igazgatóság módot fog adni munkásainak, hogy végre a legszükségesebb ruházati cikkeket is beszerezhessék.

Erre a kérvényre július másodikán az igazgatóság a következő választ küldte:

kán az igazgatóság a következő választ küldte:

Agyár munkásainak és munkásnőinek!

Miután huszonhetedikén kelt beadványukra válaszolva, kívánságuknak, sajnos, két okból nem tehetünk eleget; először is, miután azt már a formára nézve semmiféleképpen indokoltnak nem találjuk, amennyiben a hirtelt 1919. év tavaszán történtek kivételével, egy ilyen, a munkásoknak egyszerre adandó gyorssegély sem korábban, sem később elő nem fordult, de kérésük a lényegben sem indokolt azért, mivel mi munkásainkat az egész háboru át és a háboru óta mindig megfelelően és a többi magyar gyárakhoz képest talán legjobban fizettük. Egészen az utolsó hónapokig folyton és állandóan emeltük a keresetüket, mindenféle értékes természetbeni szolgáltatásokkal is adva, az utolsó bérfelémelés óta pedig semmiféle drágább, hanem — ha nem is oly mértékben, mint az kívánatos volna — sok minden cikk csak olcsóbb lett.

Most is meg hozzuk azt a nagy áldozatot, hogy — akkor, amikor gyártmányaink nagyobbik része el nem adható és raktárakra megy és raktáraink a készárutól már roskadoznak, ezek több mint 15 millió értéket képviselnek és amikor a magyar gyárak tulajdonrészre hasonló helyzet miatt az üzemét beszüntette és egyszerűen a munkanélküliek számát szaporítja — mi addig, amíg erőnk csak tart, az üzemét ezek között a végtelen kedvezőtlen viszonyok között folytatjuk, elsősorban és kézzelfoghatóan csak azért, hogy Önöket ne kelljen elbocsájtani.

Az Önök háboru óta megszokott panaszai éppen a mi gyárunk munkásaira legkevésbé alkalmazhatók, mert azok sohasem voltak „a legnagyobb nyomorban”, hanem amikor ezek és ezek kint voltak a háboruban és életüket és egészségüket veszítették, Önök idehaza maradtak és megélhetésük mindig biztosított volt.

A ruházatra való panaszok — amint ezt Önöknek már sokszor mondtuk — a magas árak folytán némileg indokolt, de ezen segíteni egyelőre és addig nem lehet, amíg a még mindig túl magas ruhaárak, pénzünk javulása által hozzáférhetőb-

bek, illetve könnyebben megszerezhetőek nem lesznek.

Mi beadványukat bátran olyannak tekinthetjük, hogy — tudva, hogy az általunk adott bérek és fizetések ma az országban a legjobbak — különösen akkor, amikor azt is tudják, hogy a gyár most óriási veszteséggel dolgozik, nem is mernek bérfelémést kérni, hanem ehhez a teljesen szokatlan és ismételtük: kissé kommunistaizű kívánsághoz jutottak.

(Olvashatatlan aláírás.)

Az ügygel a szerdai taggyűlés foglalkozott és tiltakozott a kérvényre adott válasz modortalan hangja és a kommunizmus vádja ellen és az ellen, hogy a gyár igazgatósága a való tényállással szemben valótlán adatokkal elferdíti a tényeket és ezzel kitér a munkásság jogos kérésének teljesítése alól. A munkások kijelentették, hogy az állandó nélkülözésekkel küzdő munkásság a háboru alatti nehéz munkaviszonyok között éppen úgy teljesítette kötelességét, mint a frontra küldött katonaság, de az alatt a hadseregszállítók hadimiliosokká lettek.

Az igazgatóság nem tartja teljesíthetőnek a munkások kérelmét először formai okok miatt, mert tudomása szerint gyorssegélyt még sohasem kaptak a munkások. Szóval, ez azt jelenti, hogy ezután sem kaphatnak. De kérdezzük, miért nem ad a vállalat olyan javadalmazást a munkásainak, ami fölöslegessé tenné a gyorssegélyt. Erre vonatkozólag azt mondja az igazgatóság, hogy a munkásokat mindig megfelelően és az összes gyárak közül talán a legjobban a kendergyár fizette. De csak talán! Mert pontos és hiteles adataink ennek a merész öndicsekvésnek éppen az ellenkezőjét bizonyítják. Nem kell messze mennünk, itt Szegeden, a kisüzemek sokkal jobb fizetést adtak a háboru alatt a munkásoknak, mint a kendergyár. A differencia a háboru első éveiben meghaladta a száz százalékot! 1918 tavaszán a Wimmer-gyár maximum százhusz koronát hetenként és ugyanakkor a szegedi kisüzemek száznyolcvanát is fizettek. A differencia később mindig csökkent, de soha meg nem szűnt, azaz a gyár munkásainak a fizetése nem érte el a kisüzem alkalmazottáit.

A kendergyárban jelenleg egy férfi szakmunkás heti keresete nem éri el a négyszázötven koronát, a nőmunkások pedig a legjobb esetben kétszáz koronát kapnak. Ezzel szemben az erzsébetfalvai jutagyár férfimunkásainak a heti fizetése 800 és 1200 korona között váltakozik, a nőmunkásoké pedig a hétszázai is eléri. A helybeli kisüzemekben a férfi szakmunkásoknak heti ötszáznyolcvan—hatszáz koronát fizetnek.

A kenderfonógyár igazgatósága azzal kápráztatja el a „polgári közvéleményt”, hogy munkásainak természetbeni ellátmányt is ad. Ez a természetbeni ellátmány abból áll, hogy a családok munkások a kendergyártól kapnak hatósági lisztet, hat kilót fejenként. Kapnak ezenkívül tizenöt kiló burgonyát, egy kiló zsírt és évente tizenöt mázsa fát. A kenyérliszt kilójáért 280, a főzőlisztért 620, a burgonyáért 280, a zsírért 50, a fa métermázsájáért pedig 100 koronát visszafizetnek a gyárnak. Ezek valóban kedvezményes árak, azonban a havi különbözet a

TELEFON:

Igazgatóság 455.

KORZÓ-MOZI

TELEFON:

Pénztár 11-85.

Szombaton.

Július hó 16-án.

Világszenzáció!

BRIXTONI KESELYÜ.

III. befejező része: Le az álarccal. 6 felvonásban.

Azonkívül:

Bigornó a börtönben

Amerikai burleszk 1 felvonásban.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak!

A hegyek alján.

Star dráma 4 felvonásban. Főszereplők: Loth és Petrovits. Bemutatja csak szombaton a Széchenyi Mozi.

Előadások: 5, 7 és 9 órakor. Telefon 16-33.

piaci és a kedvezményes árak között nem haladja meg a száz koronát. Tehát ezzel a kedvezménnyel együtt a kendergyári szakmunkás keresete a legjobb esetben ötszázötven korona és így jóval alulmarad a kisüzemi munkások keresetén.

A legutolsó május harmincegyedik létfimum-statisztika szerint 1572 korona egy ötagu család létminimuma. Tehát a kendergyári munkás ennek a létminimumnak alig egyharmadát kapja.

Jellemzi még a kendergyári munkások helyzetét a következő eset: Egy munkásnő heti keresete 120 korona volt. Ebből azonban levontak büntetésre 50 koronát, élelmezésre pedig 68 koronát, úgy hogy szombaton mindössze 2 koronát kapott kézhez. Egy másik munkásnő akkordba dolgozott és teljes fizikai erejének megfeszítésével elért akkordkeresete helyett szombaton 35 koronás napszámmal fizette meg a gyár a munkáját.

Dicsekedik az igazgatóság azzal, hogy a fizetések állandóan emelte. Szép lett volna, ha nem emeli. Azt azonban nem tudja, úgy látszik, az igazgatóság, hogy a megélhetés ára százszorta jobban emelkedett. De még az állandó fizetésemelés arányáról is tanúságot tesz a fizetések mai nivója.

Az „olcsósági hullámra” való hivatkozás üres, elkopott frázis. A zsir és a kenyér ára nem lett olcsóbb, ruhára azelőtt sem tellett, most sem telik. A munkások számára tehát nincsen olcsósági hullám.

A munkások állítása szerint a készáruárak nem a zsúfoltság, hanem az ürességtől „roskadoznak”. A textiliparban most is van konjunktúra. A gyár a termelt árut azonnal elszállíttatja, ami pedig azt bizonyítja, hogy azokat el is tudja helyezni. De abban az esetben is, ha ez nem így állana, eleget keresett a részvénytársaság a háborun a munkások izzadsága által és éppen ezért jogos a munkásoknak minden olyan követelése, amelyet az életviszonyok diktálnak.

A háboru alatt a kendergyár egyik legjelentékenyebb hadseregszállítóüzem volt. A legnagyobb megfeszítéssel dolgozott. A napi munkaidő 11–12 óra volt. A munkások megélhetése még sem volt biztosítva, amit többek között bizonyít az a tizenkétnapos sztrájk, ami 1917 tavaszán tört ki kizárólag a megélhetési lehetőség javítása miatt.

Szép, hogy elismeri az igazgatóság a ruházódás lehetetlensége miatt panaszok jogosultságát, de ez a belátás nem segít a lerongyolódott munkásokon. De ez már nem tartozik a vállalatra, mert azt meg mi lájuk be, hogy fájdalmas dolog a munkások verejtékéből összehalmozott vagyonból visszaadni valamit. De hogy ez jogosult is lenne, azt nem ismerjük el soha.

Saját készítésű cipők,

elsőrendű anyagból mérték után azonnal készülnék már 600 koronától. — Színes cipőkben nagy raktár. Cipők javítása leggyorsabban készül.

PAPP BÉLA CIPÉSZ MESTER — FEKETES-UTCA 8.

„FUTURA” kirendeltsége

Szeged, Tisza Lajos-körút 43.

Telefon: 7—95.

Vesz mindenféle terményt, búzát, gyapjút stb. — Raktáron tartunk legolcsóbb napi árkakon mindenféle mezőgazdasági gépet és eszközt.

Az ellenzék súlyos bírálata a mai kormányrendszeréről.

Ábrahám Dezső, Batthyány Tivadar, Rassay, Drózdý és Kerekes felszólalása. — A függetlenségi pártkör gyűlése.

Budapest, július 15. A VII. kerületi függetlenségi pártkör csütörtökön este taggyűlést tartott, amelyen képviseltette magát a Polgárok és Munkások Szövetsége is. Elsőnek P. Ábrahám Dezső ismertette a politikai helyzetet. Sajtószabadság helyett az igazságügyminiszter — mondotta többek közt — egy új sajtótörvényt akar alkotni, ami azt a látszatot kelti, mintha a kormánynak volna takargatnivaló. Ha nincsen szüksége a kormánynak arra, hogy a jelenlegi kormányzati rendszert erőszakos eszközökkel tartsa fenn, akkor nincsen semmi értelme ennek a sajtónovellának, akkor állítsák helyre a sajtószabadságot és ne tegyen úgy a kormány, mintha oka volna félni a nyilvánosság ellenőrzésétől. Vegyék egyszer már tudomásul, hogy nem a sajtó izzgat, hanem a tények izzgatnak.

Tessék kiüríteni a választásokat és tessék lefolytatni a választásokat, de nem úgy, mint 1920-ban terror és heccel nélkül, hogy megnyilvánulhasson a nemzet igazi akarata.

P. Ábrahám Dezső után Rassay Károly emelkedett szólásra. Politikai pártállásom egyre jobban elhajlott attól a politikától, amely a keresztény politika cégére alatt gyakorlatban nem tud mást létrehozni, mint a mozi-rendelet és az ehhez hasonló alkotásokat.

Állandóan azzal vádolják a blokkot, hogy külföldi relációkat tart fenn. Természetesen közelebből nem jelölik meg ezeket a relációkat, a gyanúsításoknak ez az általános formája hozzátartozik az uralmon lévő pártok gyanúsítási rendszeréhez.

Ezután a munkáskérdésről beszél és rámutat arra, hogy a polgárság ismét elfelejtett kezét adni a munkásságnak. Ha tovább folytatjuk azt a politikát, amelynek egyik célja a munkások félreállítás, csak azt érhetjük el, hogy a munkásokban felébred a gondolat, hogy a mostani vezetők nem tudnak semmit elérni és visszavágyódnak abba az időbe, amikor hatalmon voltak és visszavágyódnak azok után a vezéreik után, akik a romlásba döntötték őket.

Glorifikálja a pofozkodást.

Utána Drózdý Győző szólalt fel, aki Hegedűs Loránt pénzügyminiszter pénzügyi politikáját támadta. Beszélt az úgynevezett kilengésekről és rámutatott arra, hogy

addig konszolidációról beszélni nem lehet, amíg minden gazdaságot meg nem torolnak és amíg a miniszterelnök a piros bársonyszékből mintegy glorifikálja a pofozkodásokat.

A bűnösök felelősségrevonása még nem jelent bosszút és nem jelent forradalmat. A nemzetgyűlés mai ülésén, amikor arról volt szó, hogy a 60.000 magyar hadifogolyért adjuk oda a fogvatartott népbiztosokat, önkéntelenül robbant ki lelkemből az a felkiáltás, hogy

szívesen odaadjuk érte Héjjas Ivánékat is. Azt hiszem, hogy a szovjet a diszgazemberekért szívesebben odaadná a hadifoglyokat, mint a népbiztosokért.

Kerekes Mihály megállapította, hogy a kormány nem bírja el a hattagu ellenzékét sem, mert bizonyára sok a takargatnivalója.

Batthyány Tivadar a következőket mondotta:

— Én összeállítottam azoknak a névsorát, akik vezető pozíciót töltenek be ma és akik vezető szerepet játszottak a forradalom alatt is. Ha tovább folytatják a vádaskodást, közzé fogom tenni ezt a névsort. Mindent elkövetnek a mi kompromittálásunkra, mert fáj nekik ennek a blokknak a megalakulása és az, hogy ennek a blokknak a népszerűsége egyre terjed.

Batthyány beszédét azzal fejezte be, hogy a kommunizmus és a jelenlegi politikai rendszer két véglete között meg kell találni a középutat és ez az a politika, amelyet a Polgárok és Munkások Szövetsége szolgál.

Belvárosi Mozi

MA UTOLJÁRA!

A fehér páva.

G. WELLS regénye 5 felvonásban.

Főszereplő: HANS MIERENDORF, a „CEZARINA” főszereplője.

Azonkívül:

Tündérlak Magyarhonban.

Szentpéteri—Szerdahelyi népszínműve 2 felvonásban.

Szereplők:

K. DÉR RÓZSI, M. BERKY KATÓ, A. ERDÉLYI IRMA, ASSZONYI LÁSZLÓ, RADÓCZ, ASZTALOS, REÉZ.

RENDES HELYÁRAK.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnapok és ünnepnapok csak 1 napig

Tarzan I. és II. része.

Nagyszerű amerikai dzsungel-dráma 14 felvonásban.

Újabb bonyodalmak a menekültek elhelyezése körül.

Többször foglalkozott már A Munka az egyetem céljaira följáról épületekben elszállásolt menekültek elhelyezésének a kérdésével. Azt is megírtuk, hogy a menekültek már nagyjában megnyugodtak a sorsukban és elfogadták a barakkásokat.

Értesülésünk szerint eddig tizenkét családot már el is helyeztek a barakkokban és így huszonnégy lakásból még tizenkettő maradt. A menekültek egy része azonban még mindig az iskolaépületekben lakik. A Szentgyörgy-téri iskolában tizenkettő, a Boldogasszony-sugárutiban öt, a Rókusiban öt, a felsőipariskolában pedig három család vár még elhelyezésre.

A menekültügyi hivatalt a polgármester a Hochmann-féle internátusban akarja elhelyezni, a kiszemelt helyiségekben azonban három menekült család lakik. Összesen tehát huszonnégy elhelyezetlen menekült család van még.

Kérdést intéztünk a polgármesterhez arra vonatkozólag, hogy azt a tizenöt családot, akiknek a barakkokban már nem jut hely, hol helyezik el. A polgármester kijelentette, hogy „egyelőre a megoldásról fogalma sincs”.

Tehát hiábavaló minden erőlködés, napról-napra bizonyosabbra válik, hogy építkezések nélkül nincs megoldás.

A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, július 15. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Botlik István alelnök. Jelenti, hogy Beniczky Ödön, Gunda Jenő, Karaffi Jenő, Szadeczky Lajos és Kutkafalvy Miklós sürgős interpellációra kaptak engedélyt.

Vass József kultuszminiszter beterjeszti a katonatisztek és köztisztviselők gyermekeinek nevelőintézetéről szóló törvényjavaslatot valamint a testnevelésről szóló törvényjavaslatot.

A javaslatokat az osztályok mellőzésével kiadják a bizottságoknak.

Hegedűs Loránt pénzügyminiszter beterjeszti a szesz megadóztatására vonatkozó törvény némely rendelkezésének módosításáról, illetve kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot.

Az osztályok mellőzésével kiadják a bizottságoknak.

Napirend szerint folytatták a miniszterelnöknek Huszár Károly interpellációjára adott válaszában vitáját.

Budaváry László, Kiss Ferenc, Szabó József és Eberhardt Antal után Bethlen István miniszterelnök szólalt fel és beszámolt arról, hogy mit tett eddig a kormány a hadifoglyok érdekében.

Huszár Károly a választ tudomásul veszi.

Ezután a Ház elfogadja Huszár kiáltványát és az elnök bejelenti, hogy a Ház elnöksége intézkedni fog a kiáltványnak a világ összes parlamentjeihez való eljuttatásáról.

Ezután áttérnek az örlési adó vitájának folytatására.

Forgách Miklós sürgeti az elálatlanok katasztréneke törvényhozási megállapítását, nehogy elfordulhasson az, hogy a népszámlálás szerint nem egészen egymillió lakosságu fővárosban másfélmillió legyen mint ellátatlanul felvéve.

Erekly Károly kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Hegedűs Loránt pénzügyminiszter válasza után Csukás Endre határozati javaslatában kéri, hogy a zabot, tatárkát, kölest és ocsut vegye ki az örlési adó alól. A javaslatot elfogadják.

Az elnök napirendi indítványt tesz, mely szerint a Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt 10 órakor tartja.

Az elnök 5 perc szünetet rendelt el.

Szünet után Ráday Gedeon gróf belügyminiszter válaszolt Tomory Jenőnek két interpellációjára Péchy László szatmármegyei főispán ügyében.

Ezután Beniczky Ödön terjesztette elő interpellációját. Az interpellációt lapunk első oldalán közöljük.

ARANYAT, ezüstöt, pénzeket

legmázasabb árban vásárol

BOKOR ÉKSZERÉSZ

Kelemen-utca 7. szám.

Gallér, kezelő stb.

tisztítása 30—30 százalékkal olcsóbb, 100 százalékkal jobb. Mindenki saját érdekében nálunk mosat.

MOSKOVICS TESTVÉREK

Dugonics-tér 1. sz., Felsőtiszapart 22. és Máthé-féle vegytisztító intézetében, Tisza Lajos-körút 39. sz.

4 K fogyasztóknak,

3 K 50 fill. viszonteladóknak

BURGONYA

a Központi Tejcsarnok

fióktejcsarnokaiban

és Fenyő Testvérek

Püspök-téri fióközetében.

HIREK

— **Kimentettek a Dunából egy összekötözött férfit.** Budapestről jelentik: Tegnap délután a főkapitányság telefonértesítést kapott a budafoki rendőrségtől, hogy **Nagy-tény** közelében újra egy összekötözött férfit fogtak ki a Dunából. **Angyal** detektívfelügyelő azonnal autón kiment Nagytényre, ahol megállapította, hogy a halászok a Dunából összekötözve, de még élve kimentették **Ziegermann** Dávid borkereskedőt, akin élesztési kísérleteket végeztek és sikerült is az alélt embert magához téríteni. **Ziegermann** elmondotta a detektíveknek, hogy Bécsben egy kávéházban két fiatalemberrel ismerkedett meg. Az egyik **Boros Jenőnek** mondotta magát, a másiknak **Krausz** a neve. Tegnap délután találkozott a két fiatalemberrel és velük együtt ment villamoson Budafokra, onnan pedig gyalog az országúton Nagytény felé. Azzal hitegették, hogy a közelben levő borpincébe mennek, ahol a borból mintát vesznek. Este 8 óra felé haladtak még mindig a Duna-partján, amikor valahonnan egy harmadik alak csatlakozott a két fiatalemberhez. **Ziegermann** letépett a földre, szájába rongyot dugtak, azután vasláncsal összekötözték kezét-lábát, elvették a tárcájában lévő 150 darab ezerkoronást, őt pedig nagy lendülettel behajították a Dunába. **Ziegermann**, aki jó úszó, kapálódzni kezdett és sikerült is kiszabadítani kezeit a láncból, azután kivette a szájából a rongydarabot és kézzel-lábbal rugdalózva uszott lefelé a Dunán, amikor végre a halászok észrevették és kimentették.

— **Az utódállamok konferenciája.** A *Neue Freie Presse* úgy értesül, hogy az utódállamok több ízben elhalasztott konferenciáját szeptember 12-én nyitják meg.

— **A Széchenyi Moziban** ki-zárólag ma kerül bemutatásra **A hegyek alján**, mely D'Albert világ-hírű operájának filmváltozata. A kitűnő dráma főszerepeit **Loth Illa** és **Petrovits** játsszák, a Star kitűnő művészei, akik ebben a darabban művészi tudásuk javát produkálják.

— **A nemzetközi Duna-bizottság.** Prágából jelentik: A nemzetközi Duna-bizottság legközelebbi ülése augusztus 15-én lesz Pozsonyban.

— **Heller Ödön** eltűnt. **Heller Ödön**, az ismert nevű tehetséges szegedi festőművész szerda este óta eltűnt. Hellernek kis gazdasága van Tápén, ahová naponta kiment kerékpáron, hogy ellenőrizze a gazdasági munkálatokat. Nagy szeretettel kisgazdálkodott Heller, de természetesen nem hanyagolta el ecsetjét sem, amelyet kis birtokánál is jobban szeretett. Szerdán este kerékpárján, mint rendszeren, visszaindult Szegedre és azóta nyoma veszett. Hozzátartozói, barátai és nagyszámú ismerősei közt a hír őszinte megdöbbenést keltett. Sajnos, a nyomozás eddig nem vezetett eredményre. A szimpatikus festőművész sorsa felől egyelőre csupán kombinációkra szorítkozhatunk. Egy kombináció a tápéi vármór határozott állítására épít, amely szerint Heller szerdán este bejutott Szegedre. A vármór ugyanis azt állítja, hogy Hellert szerdán este Szeged felé látta biciklizni. Heller azonban azóta nem adott életjelt magáról. A kiváló festőművész sorsa iránt a legszélesebb körben nagy az érdeklődés.

— **Reich Erzsébet** női divatterme Kőlcsey-utca 4. Telefon 17-18.

— **A színház ügye.** A tanács pénteken zárt ajtók mögött ismét foglalkozott a színház ügyével. Elhatározták, hogy **Palágyi** Lajost felszólítják a társulat megszervezésére és utasítják, hogy legkésőbb október elsejéig kezdje meg a szezont. Ha azonban módjában áll, előbb is megkezdheti.

— **Ma láthatja utoljára a Brixtoni keselyűt a Korzó Moziban.**

— **Törvényjavaslat a testnevelésről.** A MTI. jelenti: Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt benyújtotta a nemzetgyűlésnek a testnevelésről szóló törvényjavaslatot.

— **A Munkásszínpad** június 24-én délután 4 órakor a Dugonics-Moziban tartandó művészdelutánjára a jegyek a Munkásotthon gondnokánál 14, 12, 10 és 8 koronás árban egész nap kaphatók.

— **Gazdasági tanfolyam hadirokkantak részére.** A debreceni mezőgazdasági rokkantiskola keretében a népjóléti miniszter egy éves tanfolyamot rendez hadirokkantak részére. A beutaltakat földművelésben, konyha- és gyümölcs-keresztetben képezik ki. Részletes felvilágosítást ad a hadigondozó népiroda. Jelentkezni lehet július 31-ig.

— **Nézze meg a Brixtoni keselyűt a Korzó Moziban.**

— **„Gyorsított” eljárás.** Az ügyészség a „gyorsított” eljárás alapján húzódó ügyek közül az utóbbi időben többet revízió alá vett. A revízió következtében **Dondóth Miksa** rendőrfogalmazót, aki két éve vizsgálati fogoly, **Klein Antal** és **Bökényi János** börtönőrt a napokban szabadonbocsátotta.

— **Összehívják a kórházi bizottságot.** A városi kórház jövő évi költségvetése ügyében a tanács hétfőre összehívta a kórházi bizottságot. A bizottság az élelmezés ügyével foglalkozik.

— **A Tisza-pör főtárgyalása.** Budapestről jelentik: A Tisza-pör pénteki tárgyalásán **Sándor László** volt budapesti főkapitányt hallgatták ki. Több tanu lényegtelen vallomása után a tárgyalást hétfőre halasztották.

— **Látta már a Brixtoni keselyűt a Korzó Moziban?**

— **Sókiosztás a köztisztviselők részére.** A Fogyasztási Szövetkezet szegedi fiókja a július havi sójárándóságot július 13-tól kezdődőleg a július havi ellátási jegy 9. számú szelvényére, a június havi sójárándósággal együtt osztja ki. Az elmaradt sorszámok a július havi sójárándóságot a következő napokon kapják meg: július 16-án 1-600., 18-án 601-1200., 19-én 1201-1800. s 20-án 1801-2400. sorszámgig.

Dinár, dollár, lei

idegen pénzek beváltása, eladása.
Pénztári óra egész nap. Károlyi-utcai Bank- és Pénzváltó-tízet.

Tőzsde.

Budapest, július 15.			
Napoleon	960-970	Rubel	0.385-0.395
Font	1090-1120	Lei	4.10-4.23
Dollár	290-305	Szokol	4.00-4.13
Fr. frank	23.10-23.80	Sv. frank	48.—48.50
Márka	3.95-4.05	Kor. dinár	7.70-7.85
Lira	13.90-14.40	Fr.	7.70-7.84
Osztr. kor.	37.5-38.5	L. márka	16.5-17.5

Zürich, július 15. (Nyitás.)			
Berlin	8.10	Budapest	2.10
Newyork	6.05	Bécs	0.85
Milano	27.85	Bukarest	0.65
Zágráb	3.90	Osztrák bély.	0.81
Prága	8.05	Varsó	0.33

Zürich, július 15. (Zárlat.)			
Berlin	8.07	Madrid	—
Hollandia	193.15	Buenos-Aires	—
Newyork	6.05	Budapest	2.05
London	22.00	Prága	8.05
Páris	47.35	Zágráb	3.95
Milano	27.85	Bécs	0.85
Brüsszel	—	Bukarest	0.65
Stockholm	—	Osztrák bély.	0.81
Krisztiania	—	Varsó	0.33
Kopenhága	—		

Férfi és női kalapokat
szakszerűen alakít **Lézinger,** Károlyi-utca 8.

KULTURA.

Színház és kultúra.

Szándékosan irtuk le ezt a címet, mert, sajnos, mostanában egyre többen lesznek, akik a kultúrát össze-tévesztik a színházzal, a színházban magát a kultúrát látják megtestesülve és a kultúrából is színházat csinálnak. Bennünket nem nagyon érint és érdekel az a néhány hét óta tartó komédia, amelyet a szegedi színház körül rendeznek, de éppen a valódi kultúra érdekében mégis volna néhány szavunk az ügyhöz, vagyis inkább a dolog lényegéhez. Mindenekelőtt a mai színháznak édes kevés köze van az igazi kultúrához.

A mai színház természete szerint kapitalista vállalkozás és ha nem kimondottan is az, ha nemzeti és egyéb jelszavakkal kendőzi is magát, kénytelen az anyagi siker érdekében a közönsége izlésének megfelelően alkalmazkodni és orientálódni. Látuk ezt éppen **Palágyi** tragikomikus vállalkozásánál, mert hiszen keresztény és nemzeti jelszavak mellett mégis csak néhány léha operett és egy pár „destruktív” színjáték volt az, amely a színháznak a siker lát-szatát meghozta. A mai színház már csak azért sem fontos és komoly tényező a mi kultúránk, a tömegek nevelésének szempontjából, mert hiszen a gazdasági viszonyok folytán éppen a dolgozók legjavarésze, a munkásság és a művelt középosztály szegény elemei ki vannak zárva mintegy ebből a „kultúrából”, jobban mondva szórakozásból. Mert a színház nem az igazság és szépség és főleg nem az új igazság és szépség ígért hirdeti, hanem kétes értékű és kétértelmű szellemességeket és ostobaságokat.

A kultúrát alulról fölfelé kell kiépíteni, hogy egészséges és becsületes, valódi és szilárd legyen. Ahol az elemi iskoláknak nincs helyük és ahol az analfabétáknak nagy a kele-tük, ott hiú fényűzés, ott balkáni cifrázkodás Nemzeti Színházat játszani — operettek alapján. A kultúra elsősorban lelki szükségletet jelent és ahol az emberek nem olvasnak, sőt nem is igen olvashatnak, ott a színház inkább talmi csillogást jelent, mint komoly műveltséget. Népkönyvtárakat kellene állítani sorra-rendre, a munkáskönyvtárakat istápolni mindenféleképpen, az egyesület- és népiünnepély-mánia helyett ismeretterjesztő és irodalmi előadásokat kellene intenzíve és állandóan tartani: ezek volnának az első lépések a valódi kultúra szélesebb és mélyebb alapokon való kiépítésére.

A színház kérdése nálunk és ma különben is mindenekelőtt személyi kérdés. Ki lesz az igazgató? — ezt kérdezik már hetek óta a torony alatt, a sajtóban, a kaszinókban és egyletekben. Mi a program? — ez nem fontos. Az egyik szenátor, mint nemzeti vívmányt jelentette be a multkor, hogy ez meg egy milyen nagyszerű és népszerű primadonnát,

milyen ujszerű és stilszerű diszleteket hozna, ha jönne és így tovább.

Nekünk semmi kedvünk és semmi közünk személyi és primadonna-kultuszhoz és nem sok a reményünk, hogy a mai politikai, társadalmi és gazdasági konstellációk mellett itt érdemesebb színházi kultúra virulhatna. Akár lesz színház, akár nem lesz, akár ez lesz a direktor, akár az, mi elsősorban azt véljük, hogy a kapitalizmus színháza csak jel-szónak tekint a kultúrát és ha mégis ad belőle valamit, azért teszi, mert az üzletnek is jó véletlenül.

MOZI

Amerikai kalandortörténet az **Alarcosok harca**, amelyet vasárnap, hétfőn és kedden mutat be a Korzó Mozi. Ennél érdekesebb izgalmasabb film még alig került vászonra. Az **Alarcosok harca** tipikusan amerikai kalandortörténet, amelynek meglepő fordulatai és frappáns trükkjei valósággal lebilincselik a közönség figyelmét. A nagyszerű amerikai kalandortörténet előtt két amerikai burleszk fogja megkacagtatni a közönséget és pedig „Zigotó és a csecsemők” és „Bigornó & Co”. A pompás műsorra előre felhívjuk a közönség figyelmét.

Burgonya,

kitűnő minőségű, kilónként 5 korona, métermázsanként 420 korona

a Méhészek Szövetkezetében

Szent István-tér 5. szám.

Értesítés!

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni, hogy kormányrendelet alapján a **liszt- és őrlmény-forgalom szabaddá** tétetett.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindenkor a **legjobb** minőségű árut a legelőnyösebb árban adhatom s b. kényelmükre üzletemet **vasárnap** is délelőtt 10 óráig nyitva tartom. Szíves pártfogásukat kérem

SZÉCSI IZSÓ

liszt- és terménykereskedő,
Kárász-utca 14. Telefon 678.

Varga Mihály

kötélgyárosnál Szegeden,
mindennemű raffia, kender, kötél, zsinag, zsák, erős ponyva és hálók jutányos gyári áron kaphatók. Telefon 469.

Motor és mezőgazdasági gépek

alkítását és javítását legmegbízhatóbban és szakszerűen legszolidabb árak mellett végzi

Csuda Ferenc, Maros-u. 24.

Kirakat Nemzeti Áruház

a legjobb hirdetés, ezt bizonyítja a :: kirakataiban többek között látható:
Elsőrendű férfi zefíringek 2 gallérral 280 korona.
Szintartó kötött férfi zoknik 25 korona.
Minden darabon az ár feltüntetve!

48 órán belül házát, földjét, üzletét **1308** vagy egyéb **Kövesi Béla** ügynöki ingatlanját irodája, Margit-utca 28. Telefon: .